

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminica, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: po 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieriesterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 4 Septembre 23 Aug. 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 0 cr. de fiacare pu-
L. care.

MONARCHIA AUSTRIACA

Transilvani'a.

Adunarea generala a asociatiunii transilvane romane.

In 27 pe la 11 6re se tien6 a II siedi6tia totu sub presi6dulu dn. consiliariu gubernialu Iacobu Bologa si dupa cetirea protocolulu si verificarea lui, presi6dintele face cunoscutu, ca au sositu 2 depesie telegrafice dela Bucuresci, un'a dela Rssd. d. canon. Cipariu, 6ra alt'a dela corpulu societatii literaris, care ambe saluta asociatiunea transilvana, oftandui rezultatele cele mai frum6se. Adunarea primi in cunosci6ntia cu aplause cuprinsulu depesieloru si Dr. Ratiu propune indata, c6 adunarea generala se respunda la aceste depesie, spre care scopu se si alese o comisiune statatoria din dd. Dr. Ratiu, cavaleru Simeonu Balintu si vicariulu Coroiann. Petitiunea pentru subsidiu data de Fiurdianu si Timbureanu se indrum6 la comisiunea bugetaris.

D. jude singulariu Iosifu Popu cetesce operatulu dlui secretariu gubernialu Ladislaus Vajda despre modulu cum s'ar pot6 imbunatati starea romanulu atatu spirituala catu si cea materiala. Operatu lungu inse documentu adeveratu despre cea mai sincera solici6tudin6 si cea mai zel6sa bunavointia.

Intrerupenduse pucintelu ac6ta disertatiune se cetesce telegramulu catra societatea literaria din Bucuresci c6a respunsu; dupa acea se continua disertatiunea prin d. v. comite Mihailu Bohetiulu. Se luara apoi insainte reportele comisiuniloru, fiindca d. Dr. Tinou nu se afla de facia, dupa primirea rep6rteloru fiindu timpul inaintatu se fini siedi6tia, avisanduse siedi6tia a treia pre 5 6re dupa am6di. —

— La 5 6re se incep6 restaurarea oficialiloru si a comitetulu asociatiunei si se alese presi6dinte comitetulu Escelenti'a Sa d. presi6dinte alu judeciulu supremu judecatorescu transilvanu Ladislaus V. de Popp, 6r' v. presi6dinte dn. protop. I. Hannia.

Resultatulu alegerii se fa6u cunoscutu intre aplausele adonarii.

Escelenti'a Sa d. presi6dinte Ladislaus V. de Popp multiamit'a adunarii generale pentru increderea, cu care l'au onoratu fl6rea natiunii rom., dice, ca cu greu pot6 corespunde acestui oficiu, din cauza, ca siedi. comitetulu se tienu la Sibiu si Escelenti'a Sa se afla departatu. prin urmare nu se pot6 obliga, ca va pot6 presi6d6 t6te siedi6tiile comitetulu (nu face nemica!), la atata inse se obl6ga, ca dela nici una adunare generala nu va lipsi (adunarea 'lu resaluta cu „se trai6sca!“). Escelenti'a Sa continua dupa „Tel. Rom.“ asi6:

„Eu nu amu alergatu la ac6ta adunare cu scopu seu cu asteptarea de a fi onoratu cu increderea fl6rei natiunii romane din Transilvani'a; . . . se'mi credeti ca nu. Ca-ci eu ve spunu dreptu, ca de celu mai demnu pentru de a fi presi6dinte alu Asociatiunei l'amu tienutu pe d. can. Cipariu, pentru care amu si votatu. Eu nu amu venit daua la aceste siedi6tie c6 se me facu presi6dinte, ci amu venit numai pentruc6a si eu me interesezu pentru prosperarea natiunii romane din Transilvani'a. Fiindu inse onoratu cu increderea Dv6stre, eu primescu postulu de presi6dinte, inse numai sub acea conditione, d6ca nu mi se va imput6 impregiurarea, ca nu voiu put6 fi totud6una la siedi6tiile comitetulu Asociatiunei (nu! nu! se trai6sca!).

Dupa ac6st'a ia ouventulu D. Hannia: „Eu nu amu cuvinte se descoperiu simtiemintele mele, cari mi le-a facutu concentrarea vo-

turiloru Dv6stre in pers6n'a mea. Sciu, ca de candu sum amu facutu si eu cate amu pututu, dara eu nu sciu ce fapte, ce merite deosebite a'si av6, c6 se potu merit6 increderea Dv6stre (voci: le scimu noi!).

Privindu eu la impregiurarele mele ar' treb6 se diu ca nu primescu, dara c6 se nu credeti ca eu din privinti'a unoru neplaceri ce pot6 le asi put6 av6 din partea principalulu meu, nu primescu, asi6 dara primescu, si ac6st'a o potu face cu atatu mai multu, ca-ci sciu ca Esc. Sa d. principalu alu meu primesce cu indetulare conclusulu facutu, sciindu ca densulu a asteptatu, ca Asociatiunea va face precum a facutu. Primescu dara, ve rogu numai se nu aveti asteptari cari pot6 pucinatatea mea nu le pot6 implini, eu i-mi voiu d6 t6ta silinti'a, dara si Dv6stra se me spriginiti (se trai6sca!)“

Dupa ac6sta se alesera ceilalti membri. —

Din parte-ne inca salutamu pre nouii oficiali ai asociatiunei romane, dimpreuna cu pe noulu, comitetu dorindule prosperarea tuturoru intreprinderiloru, ce voru face intru inaintarea catu de gigantica a scopulu acestei instituii romane providentiale, ascurandui de netiermirit'a n6stra stima si de decisi6v'a resolutiune de a ne afla gat'a totud6una spre servitiu in folosulu culturai poporulu romanu, cu totu felulu de concursu; si credemu, ca toti romanii bine-simtitori se voru alatur6 umeru la umeru si 'si voru oferi concursulu loru cu t6ta caldura spre a d6 unu sboru catu se pot6 mai priintiosu tuturoru intreprinderiloru acestei societati, care c6 un'a muma cu durere inascuta va face multu pentru prosperarea filoru sei, a poporulu romanu.

Intocmai ne aflamu deobligati in consci6ntia a ne arata multiamit'a si catra on. membrii ai comiteteloru trecute, asociandu-ne recunoscii6ntiei votate in adunarea generala si pre a n6stra cu totu devotamentulu. Nu numai noi ci si viitorii nostri voru fi recunoscatori si voru petrece cu dulce aducere aminte t6te sacrificiale aduse pre altariulu natiunii cu chiamarea in vi6tia a acestei asociatiuni, care aici ne este mentorulu si centrulu sperantieloru n6stre intru cultura poporulu.

Asteptamu alte detaiari despre reportele comisiuniloru dela man'a unui martoru oculatu, si incheiamu cu observatiunea, ca pre eatu suntemu informati pana acum, romanii in adunarea ac6ta generala au seceratu on6re generala cu portarea loru in t6ta privinti'a, in catu natiunea este munda de fl6rea barbatiloru ei, dupa care seceru on6re. Recunoscii6ntia si gloria tuturoru membriloru asociatiunei!!! —

Reportulu

secr. II despre lucrarile si decisiunile mai insemnate ale comitetulu Asociatiunei transilvane romane in decursulu an. Asociatiunei 1866/7.

A) Conformu §lui 32 lit. g) din statulele Asociatiunei transilvane romane pentru literatur'a si cultura poporulu romanu, subscrisulu, pre bas'a protocoloru luatu in siedi6tiile lunarie ale comitetulu Asociatiunei transilvane, are on6re a aduce la cunosci6nti'a si apretiuirea on. adunari gen. lucrarile si decisiunile cele mai insemnate ale comitetulu Asociatiunei pre restempulu dela ad. gen. a Asociatiunei tienuta la Alb'a Iulia in 28, 29 Augustu 1866 pana la adunarea gen. presente. Voiu incepe deci in ordine cronologica cu

I. Siedi6tia lunaria a comitetulu Asociatiunei tienuta in 4 Septembre n. 1866.

Comitetulu ia ast'a siedi6tia si a tienutu de detoria mai inainte de t6te, a se ocup6 cu

punerea in lucrare a concluseru aduse in siedi6tia II a adun. gen. tienute la Alb'a Iulia in 29 Aug. 1866 si anume:

a) Prin §lu 64 se decise publicarea concurseloru pentru stipendiale preliminate din partea ad. gen. tienute la Alb'a Iulia pre an. scol. 1866/7, si in specie se decise publicarea concursulu cu terminulu pre 25 Sept. c. n. 1866 pentru 3 stipendia de cate 100 fl. pentru 3 t6neri auditori de drepturi la universitatea din Pest'a si Vien'a, si pentru altu stipendiu de 80 fl. destinatu pentru unu auditoriu de drepturi in partia. Totu atunci se decise publicarea concursulu pentru alte dou6 stipendia de cate 300 fl. destinate pentru 2 ascultatori de preparandia in Prag'a si cate 50 fl. spese de drumu, cum si pentru altu stipendiu de 300 fl. v. a. destinatu pentru unu auditoriu la institutulu politechnicu in Vien'a. Sum'a totale destinata pentru stipendia din partea Asociatiunei f6 de 1380 fl. v. a.

Totu in ac6st'a siedi6tia, spre scopulu esaminarei concurseloru si a documenteloru resp. t6neri concurenti, se denumise si o comisiune statatoria din 4 membrii ai comitetulu, cu insarcinarea de a report6 asupra concurseloru intrate, la siedi6tia cea mai de apr6pe a comitetulu.

b) Prin §lu 65 se decise asemnarea la cass'a Asociatiunei a sumei de 200 fl. v. a. preliminate pentru tiparirea acteloru Asociatiunei, comptanduse de fiacare c6la in tipariu numai 15 fl.

c) Prin § 66 se asemnara la cass'a Asociatiunei urmat6riile solutiuni preliminate din partea ad. gen. dela Alb'a Iulia si a anume: 200 fl. onorariulu anual a secr. II, 100 fl. salariu pentru unu scriitoriu stabili in cancelari'a Asociatiunei si 150 fl. pentru plat'a scriitorulu cancelariiei Asociatiunei (a 5 fl. pre lun'a) si pentru spesele curente ale cancelariiei.

d) Prin § 67 conformu cu conclusulu adunarei gen. din Alb'a Iulia p. VI, se decise a se tramite ursoria pre la dd. colectoru ai Asociatiunei pentru incassarsa tacseloru restante, insarcinanduse totuodata d. cassariu alu Asociatiunei c6 se infacisi6za comitetulu unu conspectu atatu despre membrii aflatori in restantia, catu si despre aceli membri, cari au respunsu tacsele prescise.

e) Prin §lu 68 se decise a se aduce la cunosci6nti'a resp. dd. colectoru, cumca tacsele restante se compus6ra dupa sirulu aniloru. Aceste decisiuni de sub §§ 67 si 68 se impartasira cu resp. dd. col. sub dto 10 Dec. Nr. 199 1866 (vedi si reportulu secr. in siedi6tia din 8 Ian. 1867 § 5).

f) Prin §lu 71 se iau spre sci6ntia primirea aloru 2 obligatiuni private, una alui Tom'a Cioplentea din Strentiu, carele oferesce Asociatiunei 100 fl. v. a. cu indatorirea de a plati ac6st'a suma pana in 1872 si pana atunci respunde regulatu proc. 5 fl.; alt'a alui Sim. Petruiescu parochu in Strentiu, carele oferesce Asociatiunei 50 fl., 6rasi cu indatorirea de ai plati pana in 1872 si pana atunci a plati regulatu 5 proc.

g) Prin § 73 comitetulu cu privire la opulu dlui Ioane Chitu, intitulatu: „viti'a cultivata“, decide, c6 ac6l'a se se retrameti6 dlui auctorei pre langa observatiunile facute la acelasi din partea comisiunei esaminat6rie compuse din unii membrii ai comitetulu, cu acea indigitare, c6 numitulu Domnu folosinduse de acele observatiuni, se'si prelucre opulu in acelu sensu, retrameti6ndulu la comitetu, ac6st'a apoi 'lu va presenta ad. gen. spre alu lu6 in cuvenita consideratiune si apretiare, mai alesu in privinti'a asemnarei speloru necesarie pentru tiparire.

h) §§ 63, 69, 70, 72, 74 si 75 atingu presentarea cassai Asociatiunei, tramiterea diplome-

ascultati adencu! Auditi vuetulu, auditi vuetulu misteriosu ce ese de sub albiile ririloru si de sub radechinile muntiloru este cutremurulu pamentului? Nu! nu! este vocea Romanimeii, este palpitatea animiloru a tuturor Romaniloru; suntu rugele, sperantiele, credinti'a, bucuri'a loru; este strigatul urariloru ce ei tramitu voue, reprezentanti! Representanti politici? politici! inse nu acelei politici care, dupa timpi si impregiurari, intinde séu restringe frontariele si constitutiunile popóreloru. Voi suntetii reprezentatii politiceii celei mari, politiceii lui Dumnedieu care voesce cá cei ce au suptu lapte de la aceasi mama, ca cei ce au aceleasi simtimente, aceleasi ougetari, aceleasi nume se aiba aceleasi limba.

Cu acést'a credintia, cá ministru, in numele Mariei S'ale domnului romaniloru si alu guvernului seu dechiaru sesiunea societatii literarie romane pentru anul acést'a desohisa. Cá romanu, rogu pe Dumnedieulu parintiloru nostri cá poteric'a s'a mana se diriga in 'óte lucrurile vóstre; caei ele suntu vieti'a, ele suntu marirea intregei natiuni romane. Se traiti fratiloru! Aplausele erau multu entusiasmate.

Dupa d. ministru d. Cipariu se urca la tribuna si facú istoriculu limbbei romane. Modulul in care d. Cipariu facú acestu istoricu probéza escusintia, adencimea studieloru si ceretariloru dumisale in asta materie. Cele mai simpatiche si calduróse aplause spusera dlui Cipariu iubirea si inalta stima ce resimptu toti pentru dnia sea. In nr. v. vomu publica si noi interesantulu discursu alu d. Cipariu.

D. Heliade Radulescu se uroa apoi la tribuna si defini limb'a, deosebitele ei alterari, modificari, perfectionari si decadintie, din tóte punctele de vedere si cu cunoscut'a ds. cunoscutia in asta materia. Calduróse aplause respuñera cuvintelor dlui Heliade.

Aci se facú una pauza in care d. Balaban, elevu alu conservatoriului, canta, acompaniatu pe piano, cantulu lui Balcescu murinte, cuvinte de d. V. Alecsandri, musica de d. Mizeti; d. Balaban care are una fórtie frumoasa si simpatica voce, canta intr'unu modu fórtie plaouta acasta frumoasa aria si fú aplaudat cu caldura.

D. T. Laurianu a luat apoi cuventulu sia aretatu ca domnia sea a sustienutu anca din 1859 necesitatea societatiei literarie. Dupa acést'a tratéza si domni'a sea materi'a despre care a vorbitu si d. Heliade si este aplaudatu cu caldura.

Eminintia S'a Archiepiscopulu de Buzeu a luat apoi cuventulu s'a demunstratu valórea unei limbe si cum inaltiarea séu scaderea unei natiune se resimte din gradulu de cultura seu decadintia a limbbei ei; astufelu la noi s'a vediatu fórtie adesea limb'a stramosiloru parasita si cea gréca cultivata si vorbita de toti romanii cei mai instruiti: limb'a gréca era limb'a salóneloru si se priviea cá una injosire vorbirea frumoasei limbe romanesci; acumu de catuva timpu limb'a francese a inlocuitu pe limb'a gréca, si limb'a romanescă totu despretiuita! In salóne nu se vorbesce de catu frantuzesce si molipsirea a trecut chiari in poporu. Óre atatu de josoritóre, intréba pré S. s'a, se fia limb'a stramosiloru nostri? Merita ea óre se fia atatu de despretiuita? Nu; ea incepe acumu a fi pretiuita cum merita, si societatea literaria o va pune la inaltimea ce i se cuvine. Apoi P. S. de Buzeu amintesce ca d. Larianu, in discursulu seu, a disu ca biblioteo'a lui Constantinu Cornescu Oltenicianu, care continea monumente remarcabile pentru limb'a si literatur'a romana s'a perdutu. Nu s'a perdutu, dloru, dise S. S'a, ea este la mine si suntu fericitu d'a o poté pune la dispositiunea societatiei literaria. Aceste din urma cuvinte fura primite cu cele mai entusiaste si prelungite aplause.

Solemnitatea se sfirsi prin nemuritórea cantare a lui Andreiu Muresianu „Descéptate Romane.”

Dupa acést'a cantare d. Heliade declara siedint'i'a conferintiei iinchisa, dea esplicandu, pentru ce a numitu societatea conferintia, dise, ca M. S. Domnitoriulu Carolu I, la prandiulu ce a avutu buna vointia a oferi membriloru societatiei in ajunu, vorbindu despre societatea literaria a numituo congrésu, si ce diu domni devine lege.

Membrii societatiei si toti asistintii esira apoi din sala, in scomotulu ocloru de pe urma aplause.

Societate academica romana.

Bucuresti 19 Aug. „Romanulu“ ne aduce din siedint'i'a 6 si 7 in cari se luà la des-

batare proiectulu statutelor, urmatóriele conconcluse fórtie momentóse.

„Societatea aflandu pré augustu terenulu filologicu, pentru care s'a conchiamatu, se va tinde mai departe pentru toti ramii de litera si sciintie, specifice romanesci, precum istoria, archeologia, geografia, geognosia si alte din sciintiele naturali. Do acea societatea si va lua numirea de societatea academica romana, si va fi impartita in trei sectiuni: literaria, lexicografica, istorico-archeologica, si de sciintiele naturali.

Membrii societatiei voru sta din actuali si onorari.

Actuali suntu convocatii pana acum de guvernulu Romaniei, si cei ce de aci insainte voru fi alesi si numiti de catra societate, intr'unu numeru, ce numai dupa impregiurari se va poté determina; la totu casulu nu mai pucini de 21. Ei voru poté fi numai romani.

Membri onorari voru fi numiti, din cei ce prin operele loru au ajutat scopurile societatiei, din cei ce se voru insarcina cu lucrari literari in serviciulu ei, si din cei ce voru contribui sume mai insemnate séu lucruri de asemenea valóre pentru scopurile societatiei. D'acea ei voru fi impartiti in trei categorii: Onorari mai stensu, corespondinti; si voru poté fi atatu romani catu si straini.

Discutarea celorulalti artieli ai proiectului se va continua in siedint'i'a de astadi.

Comisiunea pentru fondurile societatiei anca e gata cu reportulu seu, si punerea la ordinea dilei se va face oatu mai curendu.

Unu membru alu Societatiei.

Asteptarea romaniloru s'a satisfacutu, onórea nationala s'a salvatu cu aceste concluse; ele ne redioa animele, ne fermeca ougetele, ne misca vointiele si o! catu ne inaltia sperarile, ca romanulu va fi, ceea ce e conchiamtu se fia, va fi factórele celu mai infliuntatoriu la civilizatiunea Orientulu; romanulu va vinu! Gloria voue barbatiloru cari ni ati pregatitu calea la victori'a cea mai victoriósa de catu tóte victoriele ferrului, la victoria pre campulu muselor!!!

Asia fiti mari in secolu barbatu ce ati datu lumina;

Lumin'a este astadi, la oare ne 'nohinamu. Si, Tie Provedintia, ca audi, candu totu suspina.

Romanii, multiaminduti, genunchii ti'i plecamn! Fa! 'n lustre toti se cante: Palatiulu s'a naltiatu!

Mii secolu se reoála pre cei ce l'au creatu!!!

Mai dorimu inca infiantierea facultatiloru la una universitate romana completa ai a unei societati teatrale romane ambulante si pe aici; si pericolulu desnationalisarii prin metechne si discordari se va topi cá cear'a de faci'a focului; ér' cuvintele lui Jove: His ego imperium sine fine dedi, voru fi de auguru pentru eternitatea natiunei romane. Se fia! —

Ministrii noi au intratu in functiune, serie „Rom.“ D. St. Goleacu, presiedinte, si min. laexterne si pana la sosirea d. Teriachiu si la externe, d. Steege la finantie, d. Anton Arionu la iustiti'a, d. Teriachiu la externe, d. Dimitriu Brateanu min. lucrariloru publice si ad-interim la cultu si instructiune. —

Unu pasu mare pentru regularea obiectului postale s'a facutu din partea regimulu, care dechiara, ca déca pana la 15 Sept. Austri'a si Rusi'a nu voru tramite delegati autorisati se incheia conventiuni postale cu statulu romanu, guvernulu va intredice (popri) curelarea cursoriloru straini pe pamentulu romanu, si asta in urm'a descoperiri, unor abusuri, ca sub titlu de corespondintie oficiale cursorii straini trami tea si scrisori particulare, luandu plat'a, candu servitiulu ilu facea post'a romana. (?)

Astfelu guvernulu a indatoratu pe toti comerciantii straini a plati patente, fara alegere de persóne. —

Cronica esterna.

La situatiune. Dupa intalnirea dela Salisburgu, se poté caracterisá situatiunea si din limbajulu, care 'lu pórtia diurnalele puteriloru celoru diametralu opuse in tendintia. Pe candu diurnalulu oficialu din Parisu „France“ vorbesce categoricu, cumca Austri'a, Franci'a, Angli'a si probabili inca si alte puteri se afla

bine ictielesse asupra politiceii, care culminéza in 2 púnce, adica in respectarea tractatulu de Parisu si a tractatelor de Prag'a. Nici mai multu nici mai pucinu, dice „France“. Acést'a politica n'are nimicu agresivu, n'are nimicu ce ar' poté casiná vreo incusa din partea Prusiei si a Rusiei, déca ele suntu altmintrelea rezolute, a observa altfelu stipulatiunile subscrise. Asta vorba suna a ultimatu din partea Austriei, Franciei si a Angliei, de cari se voru tiené si Itali'a, Turci'a, Danemarc'a si Svedia. Déca Rusi'a dar' in Orientu va observa tractatulu de Parisu si Prusi'a celu dela Prag'a pacea va surta dupa „France“. —

Gazet'a de Moscua din 8 Aug. vorbesce altfelu: ca Europ'a suferu nu numai de patim'a unui reshelu intre Franci'a si Prusi'a, ci si de alte cestiuni, fiinduca slavii in Oriente voru dá man'a cu grecii si insurectiunea bulgara in Balcanu va deveni prin simpatii rusa o intreprindere formidabila, cu tóte ca inimicii loru vréu a nimici simpatii ruséaca intre bulgari, vrendu ai teri la unire relegiósá cu Rom'a cá se li se introduce apoi si codulu napoleoneanu. Dorintia si drepturile bulgariloru inse nu mai potu suferi domnia otomana. Mai incolo vede totu cu microscopu situatiunea, ca Itali'a nu se poté opri dela ocuparea capitalei Rom'a, ca in Germani'a ferbe, fiinduca statele ei unele suntu nemultumite cu politic'a lui Bismark si din unele, care tindu la unire cu Prusi'a, suveranii loru mersera la Parisu spre a cautá spriginu in aliantia franco-austriaca. Unde este prospectulu de pace? Rusi'a a doveditu in caus'a Luxemburgulu iubirea de pace, dar' ei i s'a respuansu cu refusulu propuneriloru ei facute in favóre candidatiloru; si totusi Rusi'a avea ocaziunea binevenita spre a eliberá pre coreligionarii sei din Oriente, a caroru sórte este atatu de legata cu sórtea Rusiei, dar' in locu de recunoscintia se facu acum propagande dusmanóse Rusiei in bulgari facundu'i se órédá, ca Rusi'a nu le va face nici odata nici unu bine. Apoi in fine se intréba: „Óre intre iubirea nóstra pentru paoctrebue se vitamu pre bulgari, pe acestu poporu nefericitu si numerosu, ale caroru destinari suntu pentru noi centrulu marei cestiuni a Orientulu?“ — Acést'a vorba nu mirósa a pace; ea mirósa ca Rusi'a cu orce pretiu vre a reimprospeta incercarile cu planurile sale in Orientu, trecundu preste mormentulu tractatulu de Parisu. Inse óre si da man'a acum, candu se afla implinita

Profeti'a lui Napoleonu I, care o descoperi unui medicu anglu fiindu in patulu doreriloru geniale in St. Elen'a. E interesanta cea profetia si poté servi de busola intru dejudecarea eventualorlu incoardari si aliantie. Éca acést'a profetia in parte implinita si pana acum:

„In cativa ani, dise Napoleonu I. catra medicu, va posedu Rusi'a Constantinople, partea cea mai mare a Turciei si tóta Greci'a. Asta ni se vede mie atatu de certu, cá cum s'ar fi si intemplatu. Imperatulu Alecsandru cu tóte lingusirile ce mi le facea, avea de scopu singuru numai a' mi stóree si invoierea mea la proiectulu acesta. Eu me opusemu, fiinduca prevedeamu, ca equilibrulu europénu s'ar conturba. Dupa cursulu ocloru naturalu alu lucrariloru Turci'a va cadé in vreo cativa ani suptu puterea Rusiei. Partea cea mai mare a poporatiunei ei e de lege gréca, si se poté dice, ca grecii suntu totuodatu si rusi. Puterile, care voru suferi din acesta, si care se potu impotrivi, suntu Angli'a, Franci'a, Prusi'a si Austri'a. Ce se atinge de Austri'a, Rusi'a o va poté castiga pe acést'a pentru planurile sale pre lesne, dandui si ei Serbi'a si alte provincie ce se infindu pana catra Constantinople. Déca Franci'a si Angli'a se voru intr'unu vreodatu cu cordialitate, acést'a se va intempla numai pentrucá se impedece eluptarea proiectulu acestui'a. Inse acést'a unire singura inca n'ar fi de ajunsu Franci'a, Angli'a si Prusi'a intr'unite nu voru poté face acést'a. Rusi'a, fiindu Domnu peste Constantinople., are amana totu negociulu marei interne, va reesi o putere marina mare si Dumnedieu scie ce mai poté urmá de aci. Ea va cauta cértá cu voi (angli), o armata de 70.000 soldati buni, ce pentru Rusi'a e o jucare, va consemna catra Indi'a. La acést'a armata se mai potu inooci 100.000 cazaci si alti barbari, si Angli'a perde Indi'a. Dintre tóte puterile Rusi'a e cea mai infricositata si acést'a mai multu pentru voi (angliloru). Ce se tiene de bravura, francii si anglii singuri se potu mesurá cu densii. Astea le prevedini eu tóte.

loru la membri onorari alesi in ad. gen. din Alb'a Iulia, rezolvirea la unele cereri subter-nute ad. gen. dela Alb'a Iulia, in sensulu con-clusului adusu de aceeași și anume in privinți'a cererii Rdaș. d. can. Ioane Negruți u pentru dotarea unui prof. de agronomia in Blasiu cu 200 fl. din partea Asociatiunei, mai incolo de-nomirea unora colectorii noi, cum și reporta-rea despre bani incursi la Asociatiune pana la numit'a siediintia.

II. Siediintia'ea extraordinaria a comitetului Asociatiunei tienuta in 26 Sept. 1866.

Acésta siediintia'ea extraordinaria s'a conchia-matu mai alesu pentru impartirea stipendialoru Asociatiunei pre an. scol. 1866/7 din acela moti-vu, cá aceli teneri, cari se voru afitá demni de stipendiale Asociatiunei se nu se intardie dela continuarea studiiloru sale pre terminulu prescriisu.

Deci comitetulu Asociatiunei luandu la se-rió'a esaminare testimoniale scol. și documen-tele resp. teneri concurenti și avendu in vedere conclusulu ad. gen. tienute la Brasiovu in 1862 p. VI, cum și decisiunile comitetului din anii precedenti (1-a Martiu 1863 § 19 etc.) dupa tienórea caror'a s'a statoritu de principiu, cá aceli teneri, cari s'au impartasitu in anii scol. trecuti de vreunu stipendiu din partea Asocia-tiunei se se impartasiésca și pre an. scol. 1866/7, déca si-a retienutu calculii: — a aflatu cu cale mai susu amentitele stipendia, ale im-parti in urmatoriulu modu:

a) Cele 2 stipendia de cate 300 fl. și 50 fl. v. a. spese de drumu, destinate pentru doi ascultatori de preparandia in Prag'a ale conferi teneriloru: Georgie Munteanu teologu abs. cu caloulu de eminentia, și lui Stefanu Torpanu abiturientu maturisatu cu calculu: „deplinu ma-turu“, cestu din urma s'a bucuratu și cá gim-nasistu de unu stipendiu din partea Asociatiunei.

b) Cele 3 stipendia de cate 100 fl. desti-nate pentru 3 juristi, 2 in Pest'a, unulu in Vien'a, s'au conferitu teneriloru: Ioane Nichit'a rigorosante in drepturi și Andreiu Cosm'a ju-ristu in alu 3-lea anu la universitatea din Pest'a și lui Georgie Gerasimu Rusu juristu in alu 3-lea anu la universitatea din Vien'a, toti trei ace-stia le-a avutu aceste stipendia și in an. scol. precedente.

Ér' altu stipendiu de 80 fl. destinatu pen-tru unu auditoriu de drepturi in patria, s'a datu tenerului Nic. Olariu, auditoriu de drepturi in alu 3-lea anu la academi'a c. r. din Sibiu, ca-rele a fostu stipendiatu din partea Asociatiunei și in an. scol. precedente.

c) In urma stipendiulu de 300 fl. destinatu pentru unu teneru care'e se va insaorá studia-loru tehnice la institutul politechnicu in Vien'a, s'a conferitu tenerului Dionisiu Radesiu, carui'a i se conferise acestu stipendiu și in an. scol. precedente, inse din cauza, ca i se impartasise stipendiulu cam tardiu, nu fú primitu pre acelu anu la cursulu studiiloru politechnice.

Tenerii stipendiatu fura indetorati a sub-sterne cu finea fiacarui semestru la comitetulu Asociatiunei documentele resp. despre progre-sulu facutu in studia (vedi § 80).

Din ast'a siediintia'ea extraordinaria a comi-tetului afara de presentarea conspectului despre starea casei Asociatiunei, carea avea in proprie-tatea sa pre atunci 24.941 fl. 98⁵ or. (§ 81), — mai merita a se aduce la cunosciintia on. adun. gen. aceea fapta imbucuratória, ca d. me-dicu Dr. Ioane Arseniu, a datu la fondulu Asocia-tiunei 52 bucati de aur, de cate 10 pundi nn'a bucata, oare cu totululu facu 520 franci. Prin acestu ofertu numitulu Domnu, conformu §lu 6 din statutele Asociatiunei facunduse mem-bru fundatoriu alu Asociatiunei, subscri-sulu dupa tienórea §lui 23 lit. d) din statute, va avé onóre alu propune on. adun. gen. spre acceptare și aprobare (§ 76). (Va urmă.)

Asteptari și doriri.

Dilele trecute 5, 6 și 7 Augustu n. 1867, in cari a decursu organizarea districtului Faga-rasiului, au fostu fórté insemnate pentru distric-tulu aceea, nu numai pentru alegerea func-tionariloru administrativi și judiciali, dela cari de-pinde multu védi'a, onórea și viitoriulu distric-tului, dar' și pentruca se pregati catra Maiestatea Sa imperatulu una adresa, care exprime doririle și durerile acestui districtu.

Nu'mi este scopulu a descrie decursulu a-legeriloru de functionari, nici purtarea cea tac-tica și barbatésca a noului siefu districtualu (cu una exceptiune, ca dupace tóta municipalitatea a primitu principiulu, ca pana candu se afla ju-risti solidi, cari au asudatu cate 16 ani la stu-diu, se nu se pretereze in favórea unoru nor-malistii, cum s'a intemplatu acésta la implinirea posturiloru de cancelisti, spre neplacerea co-muna), ci scopulu meu este, cá dupace la po-sturile venite sub candidare, — s'au alesu dupa modesta-mi parere, totu barbati harnici, cum si tineri de cea mai buna sperantia, — dicu sco-pulu meu este, a descoperi acele asteptari și doriri, pe care, dupa oatu m'am informatu eu. — Comitetulu districtualu representativu le astépta cu totu dreptulu dela nou alesii func-tionari.

Este sciutu, ca in anii din urma védi'a ace-stoi districtu deoadiuse atatu de tare, catu ó-menii vorbise numai cu dispretiu despre decur-sulu trebiloru prin Fagarasiu; — dar' nici se póte néga, ca mai alesu trebile cele judecato-resoi au mersu fórté reu in anii din urma. Causale reului le afla ómenii a fi mai multe, una inse și de capetenia se pare a fi, ea intre-cutu nu se alegeau functionarii, ci regimulu de atunci tramitea la cotare postu vacantu cate unu amplotiatu dintre cei disponibili, fara de privire déca corespunde séu nu.

Acestea și inca și alte impregiurari au in-demnatu pe comitetulu representativu a rennoi dopa putintia personalulu functionariloru venitu sub candidare, și a alege nu numai barbati apti, dar' inca și de buna sperantia, — de asea a-stépta același comitetu cu totu dreptulu mai anteu dela functionari politici, cá densii se nu fia numai nesce mandataru ai regimului singuru numai spre a implini și eosecuta ordinele ace-luasi dar' se fia pre langa acésta și parintii poporului, din siuzulu caruia au esitu, invetiandu pe acesta și indemmandulu cu tóta ocaziunea la ascultarea de ordinele stapanirii și la regulat'a implinire a detorintieloru sale, care tóte au de scopu binele și fericirea poporului; — astépta mai departe comitetulu representativu organi-sarea comunelor cu oficiali harnici, activi și morali și curatirea loru de ómeni stricóti mo-ralicesce, și mai cu séma stirpirea nepotism-ului celui atatu de stricatosu in comune; astépta in fine inestreaarea comunelor cu notari apti, cari sunt sufletulu oficiului comunale, asie-diatu pentru inlesnirea poporului pe cate 2—3 comune unulu, cum erá sub absolutismu, de sine intielegunduse cu lefi corespundietóre, dela cari apoi se se póta cere cu totu dreptulu tie-neea cancelariei comunale in tóta bun'a ordine, totu asemenea și a arhivei comunale, in care se se pastreze documentele comunitatii privitórie la proprietatile ei și anume la teritoriulu comu-nalu, apoi la paduri, pasiuni, mori, carciume s. a., care documente astadi in multe comune sunt aruncate dintr'o mana intr'alta pe la judele comunale, asié catu mane nu'i mai affi urma. Dela notari se se póta pretinde mai incolo adu-cerea sentintieloru in cauze de contraversia pana la 12 fl. și impacari cu invoiala, cea ce sta in propriulu loru cercu de activitate, cá asié ó-menii se nu fia siliti a'si perde timpulu pe la Fagarasiu pentru tóte nimicourile; — și in fine dela ei se se póta pretinde regulat'a și acurat'a manipulare a venituriloru și speselor comunali, cum și acurat'a ducere a socoteleloru acelorasi, — și mai presusu de tóte inaintarea și sprigi-nirea invetiamentului, cá singurulu midilocu de propasire și prosperare.

Éra dela functionarii judiciali se astépta; in tóte afacerile de justitia mai presusu de tóte s'anta dreptatá, ne adormita priveghiare asupra averiloru orfanali, celoru atatu de uitate pana aici, grabnica rezolvire a proceselor, grab-nica și aspra pedepsire a criminaliloru, și in fine crutiarea partiteloru de cheltueli desierte și superflue dupa putintia. — Aceste pretensiuni se facu dela toti oficialii constitutiunali, orunde se afla alesi de municipalitati și su responsabili inaintea municipalitatiloru alegatórie și din a-celu punctu de vedere, ca cei, ce nu'si voru implé datorii'a, nu se voru mai realege.

Numai candu se voru realiza aceste asteptari și dorintie, se va puté deplinu bucura comitetulu de actele sale din 5, 6 și 7 Aug. a c. in care s'a seversitu realegere corpului func-tionariloru districtuali, numai atunci crede comitetulu representativu a fi justificata increderea acelorá, pe care'i representa, și asié și numai

asié isi va puté același comitetu exprime bucu-ri'a și multamirea sa noiloru functionari cu o-casiunea celei mai de aprópe intalniri, pe care o astépta dupa 3 luni — in sensulu legiloru constitutiunali. —

Una membru alu comite-tului districtualu.

Braslovu 4 Sept. Seost'a cea continua insocita de caldura durá pana eri. Ból'a vite-loru inca totu nu incéta, s'au raritu inse victi-mele ei. Starea sanetatii e normala in orasiu și giuru.

Dela Clusiu se scrie, ca ministeriulu a insarcinatu pe doi specialisti Antonu Gyürky și Franz Entz a calatori in interesulu culturii vi-netelor prin tóte locurile cu vie. Publiculu se face atentu pentru a se folosi de acésta intre-prindere și a le da sucursu.

Aici se vorbesce, ca in Oct. se va stra-pune curtea casativa la Pest'a. Una mare ne-considerare și nepasare de interesele procesuan-tiloru s'ar deduce din una mesura cá acésta, care ar' aduce desperare in publicu, ca li se departéza in locu se li se usioreze administrarea justitiei supreme. Aceste considerantie n'ar tre-bui a se ignora. —

In Ungari'a se publica scriótori nóue de ale lui Kossuth totu in contra invoirii, și acum incepu diurnalele a se espectora și asupra ce-loru petrecute in Bucuresoi, oam cu manier'a ce o observara totudeuna; e inse de insem-natu, ca „Debatte“ organulu conservatoriloru propune totu acum o aliantia a romaniei cu maghiarii din caus'a panslavismului, pre candu numesce pe romani desolati și materia nefolo-sibila, și la din contra amenintia cu mesuri rele asupra romaniloru din Ungari'a!! Intre e-gali in sórte numai cu egali conditiiuni de fo-lóse se póte face aliantia, dar' nu cu superiori-tate, nici cu amenintiari nealite.

Diet'a se va conchiama oam pe 16 Sept., a Croatiei inca se pune la cale. Deputatiunile in Vien'a și au intreruptu conferirea pe catuva timpu. — Din afara nemica impuitoriu. —

ROMANIA.

(Urmare.) Discursulu dlui D. Bra-teanu cu care deschise societatea literaria ro-mana dupa „Rom.“ este acesta:

Domniloru Membrii ai societatii Literarie Romane! Mari'a S's Domnitoriulu m'a insarci-natu se ve spunu cá si reserva fericirea d'a veni in mediloculu domniloru vóstre, candu vo'u sosi si ceilalti membrii ai societatii, acceptati cu atat'a impatientsia.

Acumu domniloru, permiteti mi se mi im-plinescu o placuta datoru depuindu in manile dvóstre dosariulu cu tóte actele privitoria la fon-datiunea societatii literarie și la donatiunile cu cari ea se gasesce indiestrata

Me simtiu fericitu ca sum eu chiamatu a ve face acestu pretiosu depositu, cáci sum sicuru cá elu are se fecondeze in manile vóstre. Me simtiu și mai fericitu, caci am o incredere ne-marginita, am credintia nestramutata in maretiele rezultate ale lucrariloru vóstre. Ceea ce mi da acésta credintia, este scopulu sacru care v'a in-trunitu aici; suntu sciintia vóstra, talentele vó-stre, patriotismulu vostru; și, mai pre susu de tóte, ceea, ce face credintia mea, este, instinc-tulu poporului, care nici odata nu se inșiela; este este acésta acceptare generale; viu'a nóstra emotiune, suscitatiunea spiriteloru, trasarirea ani-melor, farmeculu, este, este, spuneti ce este! — Eu nu sciu ce nume se i-dau; dar' simtu cá este unu ce mare, mare profundu, potericu, totu de odata ingrozitoru și incantatoru se simte, s'aude. Ascultati,

Eu patrundiu in viitoriu mai departe de catu altii; de acea vrui eu a pune imperatului Rusiei o stavila in cste, cu restaurarea remnului Poloniei — —; inse penelulu simplicitatei ministrilor vostri nu'mi dede invoirea la acésta."

Dupa acésta profetia vediuramu, oa Franci'a cu Angli'a unite au pusu frenulu planeloru Rusiei cu tractatulu din Parisu 1856, si Rusi'a se incrca acum prin ajutarea insurectiuniloru in Turci'a a se apropia de intentiunile sale; ea inse nu va poté reesi, pana canda poterile europene se tienu de profeti'a lui Napoleonu marele, care cu intielegerea de aom a poteriloru, dupa cum spune si diurnalulu „France“, se pastreza c unu firu ariadnicu in confusiunea causei orientale, despre care se crede acum, ca slavii, grecii si romanii voru remané mostenitorii coranistiloru in Turci'a, facundu 3 state federate din tóta Turci'a, déca acésta s'ar grabi la apunere prin maltratarea crestinismului.

Literariu. „Archivu“ pentru filologia si istoria. Nr. 7 din Archivu ne sos la

mana. Elu cuprinde XVI elementele straine in limb'a romana, in care se aducu si stangacele pareri ale scriitoriloru straini in confusiune, c se nu diu in derisiune, copriindu si consilia in privinti'a curatirii limbii romaneaci, care dupa materia si forma, este insasi limb'a romana vulgare a colonistiloru romani adusi in Daci'a.

XII. Column'a traiana „Historia utriusque belli Dacici auctore Ciacono“, urmare a originalei descriptiuni si istorii, cum a decursu rebelulu cu Decebalu si cu ajutoriale chiamate de elu. Cum a trecutu Tisza; descrierea victoriei asupra daciloru. Unu ce rar.

IX. Tablă cerată 7 cu explicatiunea lui Th. Momsen rectificata.

„Fasti-i romani“ (urmare). Notitie diverse despre conchiamarea societatii romane literarie in Bucuresci. Nr. 8 va apară in 15 Sept. —

Nr. 101/piset. 1867.

2—3

C O N C U R S U.

In comun'a montana Rosi'a in comitatulu Albei

inf. din Transilvani'a a devenitu statiunea de msia vacanta.

Cu acésta statiune e impreunatu unu salariu anuale de 150 fl. v. a si dreptulu de pensione.

Doritrele de a ocupa acésta statiune au asi substerne cererile loru documentate, in cari e se arate cunosciinti'a limbei maghiare si romane pana in 20 Septembrie 1867 la subscris'a direptiune.

Dela direptiunea fondului pisetale.

Abrudu 21 Augustu 1867.

Basiliu Bosiota,
presied. fondului.

Cursurile la bursa in 3. Sept. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 89 cr. v.
Augsburg	—	—	121 „ 25 „
London	—	—	123 „ 60 „
Imprumutulu nationalu	—	—	57 „ 50 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	59 „ 30 „
Actiile bancului	—	—	690 „ — „
„ creditului	—	—	183 „ 40 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 29. Aug. 1867:

Bani 63.50 — Marfa 64.50.

Publicatiune.

Inaltulu Guberniu regescu transilvanu prin emisulu seu ddto. 6 Aprile a. c. Nr. 7040 a concesu subscrisiloru a lu measurele prealabile si pregatirile pentru intemeierea unei asociatiuni **reciproce de asecuratiune** sub numele:

Banca generala de asecuratiune „Transilvani'a“

Subscrisii in urm'a acestor'a s'au constituitu definitivu, si au onóre a aduce acésta la cunosciinti'a publica.

Scopulu baneci de asecuratiune „Transilvani'a“ este: asecurarea si cultivarea intereselor pre terenulu afaceriloru de asecuratiune preste totu si in specie desdaunarea participatoriloru de o parte de casuri de nevoia presupuse a priori seu de daune neculpabili; r' de alta parte efeptuirea acelu resultatu, c capitalele cele insemnate, ce se depuneau spre asecuratiune si pana acuma fructic numai in favórea altoru tieri straine si altoru asociatiuni esterne, se se reserveze respective creese pentru tiéra, c cu atari capitale si fructele loru se se lucre spre inaintarea economiei poporali prin ajutorirea si inaintarea intreprinderiloru industriale, meseriale si economice.

Asociatiunea 'si va estinde activitatea:

La asecuratiune.

- 1) **Contra daunelor de focu de totu feliulu** (asecuratiuni de focu).
- 2) **Contra daunelor cauate de grndina** (asecuratiuni de ghiacia).
- 3) **Contra daunelor la bunuri de transportu** (asecuratiuni de transportu).
- 4) **Pre viéti'a omului** (asecuratiuni de viétia cu combinatiunile cele mai favoritrie).

In bransi'a asecuratiunei de focu otaririle statutarie delaturza reciprocitatea ca stricatisa intre risicurile rusticali si ale claselor mai bune, fiinduca ele suntu impartite in asecuratiuni speciali si comunali, unde fiacare specia, dupa recerintia statistica, insasi se se asecureze.

Fiacare bransi'a de asecuratiune are se formeze cate unu despartimentu de societate separatu, si pentru fiacare despartimentu se va port manipulatiunea separatu, — si inca asi, incatu o bransi'a nu póte participă nici la daunele celeialalte, dra nu póte gust nici folósele ei.

Securitatea jace in principiulu fundamentalu alu Asociatiunei, — adica in reciprocitatea unui numeru presupusu de membri, ale caroru solviri de premia, dupa computulu de probabilitate, suntu deajunsu spre a acoperi solvirile sumeloru incidente de asecuratiunc (de daune). — Asecuratii (membrii) insisi participza la venitululu curatu alu bransiei, de care se tienu.

Fondulu de intemeliare stă celu pucinu din 150.000 fl. v. a. si se va adun pre cale subscriptiunale sub conditiuni, cari deosebitu au de a se publică. —

Noi avemu tendinti'a de a sierb cu intreprinderea acésta mai alesu economiei poporali transilvanene; avemu de scopu, c cu ecsecutarea acestei intreprinderi se contribuimu la promoverea comerului, a industriei, a meserieloru si agriculturii in patria, si credemu in fine, ca prin acésta intreprindere nu numai că va scadă disproportiunea ce domnesce astadi pre terenulu creditului patrioticu, ci inca intreprinderea nóstra va aduce schimbare imbucuratria pre terenulu acest'a. Noi ne tienemu indreptatiti la atari sperantie cu atatu mai vertosu, ca avemu convingerea, cumca astadi din partea organeloru inalte si mai inalte de administratiune, mai multu că ori candu, se va sprigin din tóte poterile orice intreprindere, ce tientesce spre redicarea economiei poporali.

Recomendamu dar' acésta intreprindere tuturoru patriotiloru buni, si i rogamu totudeodata c se se intereseze de ea si se binevoisca a contribu spre inaintarea ei din tóte poterile.

Despre progresu vomu publică din timpu in timpu insciintiari. —

Sibiu in 17 Augustu 1867.

Comitetulu fundatoriu alu Asociatiunei generali de asecuratiune „Transilvani'a“.

Ioane Pchy, avocatulu provincialu si proprietariu, conducatoriu.

Baron Josef Bedens, consiliariu urbarialu.

Wilhelm Brukner, avocatulu provincialu,

Ioane Brote, proprietariu.

Petru I. Cabdebo, bancheriu

Iosifu Kovács, consiliariu de comptabilitate.

Gustav Kapp, senatoru.

Ioane Hannia, protopopu si substitutu de conducatoriu.

Josef Wchter, Dr. de medicina.

Daniel Czekelius, ingineriu supr. regescu.

Josef Stoss, negutiatoriu.

Heinrich Schmidt, profesorulu de statistica.

Victor Sill, secretariu.

Biroulu: Sibiu piati'a mare Nr. 187 (cas'a baronului Salmen).